

سیمای سیاسی - اقتصادی سریلانکا

مقدمه:

را بنام جامعه مالای بوجود آوردند. در سریلانکا حدود ۱۴۰۰ مسجد و ۵۰۰ مکتبخانه برای تدریس قرآن و امور مذهبی وجود دارد. مسلمانان سریلانکا هیچ حزب سیاسی خاصی ندارند. زبان مسلمانان سریلانکا زبان تامیلی است. حدود ۲ هزار نفر جمعیت شیعه در سریلانکا وجود دارد که بنام بوراه خوانده میشوند و حدود ۴۰ خانوار شیعه اسماعیلی نیز در آن کشور زندگی میکنند.

علل ناآرامیهای داخلی:

مدت زمانی است که در سریلانکا تشنج و ناآرامی جایگزین صلح و آرامش شده است از عوامل این کشاکشها میتوان تنوع نژاد، مذهب و زبان حاکم بر جامعه سریلانکا را نام برد. دو جامعه سینهالی و تامیل سریلانکا با یکدیگر از دیرزمان درگیریهایی داشته‌اند. از دیرباز اکثریت سینهالی، نژاد بودایی مذهبی را متهم به اعمال تبعیضاتی در حق تامیلیها نموده و خواستار رفع این تبعیضات و برخورداری از حقوق مساوی با جامعه اکثریت بوده است. گروهی از تامیلیها نیز با عنوان کردن آرمان جدائی طلبی خواهان جدائی از سریلانکا و ایجاد کشوری مستقل برای اقلیت تامیل گردیده است.

مناطق شرق و شمال سریلانکا تاکنون شاهد برخوردهای خشونت آمیز متعدد تامیلیها و همچنین سینهالیها با مسلمانان بوده است. آخرین درگیریهای تامیلیها با مسلمانان مدت زمان کوتاهی پس از آنکه موافقتنامه صلح هندوسریلانکا به منظور پایان بخشیدن به نبردهای خونین سینهالیها و تامیلیها، در ۲۹ ژوئیه ۱۹۸۷ به امضاء رسید، روی داد که منجر به وارد آمدن صدمات و خسارات زیادی به مسلمین و منابع اقتصادی کشور گردید که رقم آن در حدود ۵۰ میلیون روپیه برآورد شده است.

باتوجه به وجود ناملایمات و فشارهای وارده بر مسلمین سریلانکا و عدم اعتقاد آنان به بهبود وضع مسلمین در

سریلانکا با ۶۵۶۱۰ کیلومتر مربع وسعت در جنوب قاره آسیا در اقیانوس هند و در جنوب کشور هند قرار گرفته است و تنگه پلک دو کشور هند و سریلانکا را از هم جدا میکند.

جمعیت سریلانکا در سال ۱۹۸۷ حدود ۱۶ میلیون نفر بوده است. ترکیب جمعیت آن بدین قرار است که ۶۹ درصد سینهالی، ۱۱ درصد تامیلیهای سینهالی، ۱۲ درصد تامیلیهای هندی، ۷ درصد تامیلیهای مسلمان و ۲ درصد اقلیتهای دیگر هستند. ۶۷ درصد مردم پیرو مذهب بودائیسیم، ۱۸ درصد پیرو هندوئیسم، ۷/۷ درصد پیرو مسیحیت، ۷/۲ درصد نیز پیرو اسلام هستند. مذهب و تعلیمات بودایی در روند زندگی روزانه و عادی مردم سریلانکا تأثیر بسیار گذاشته است. مردم سریلانکا تحت تأثیر افکار و آداب و رسوم بودا، ساکت، آرام و میهمان نواز میباشند. زبانهای رایج کشور عبارتند از سینهالی که زبان رسمی کشور است، تامیل و انگلیسی. حکومت آن کشور، جمهوری دمکراتیک و رئیس جمهور آن کشور پروماداسا است. قانون اساسی جدید کشور در سال ۱۹۷۸ تدوین شده است. فعالیت احزاب نسبتاً آزاد است و احزاب مهم عبارتند از: حزب اتحاد ملی، حزب آزادی سریلانکا، جبهه آزادیبخش اتحاد تامیل و حزب کمونیست. سریلانکا در سال ۱۹۴۸ از انگلستان استقلال یافته و روز ملی آن چهارم فوریه است. در سال ۱۹۵۵ به عضویت سازمان ملل درآمد. واحد پول آن کشور نیز روپیه سریلانکا است.

جامعه مسلمانان سریلانکا آمیزه‌ای از نژادهای عرب، هندی و مالایایی میباشند. در اوایل قرن ۱۸ میلادی (۱۷۰۹) پادشاه جاوه با خانواده‌ای توسط هلندیها به سریلانکا تبعید گردید و در سال ۱۷۲۳ نیز چند تن از شاهزادگان جاوه که در نبرد با هلندیها شکست خورده بودند با خانواده‌هایشان به این جزیره تبعید شدند این گروه تبعیدی جامعه مسلمانی

نتیجه اجرای موافقتنامه‌هایی چون موافقتنامه صلح هند و سریلانکا موجب شده است تا قشر مسلمان سریلانکا به برخورداری از یک زندگی آرام در کنار سینهایها و تامیلهای خوشبین نبوده و اتکاء به حکومت یا گروههای دیگر برای حل مشکلات خود را بی فایده داند. شرایط موجود مسلمانان سریلانکا ایجاب میکند که موقعیت آنان بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

البته قرارداد صلحی که دولت سریلانکا منعقد کرد نتایج مثبتی نیز به همراه داشت که یکی از آن موارد تداوم و افزایش کمکهای مالی خارجی بخصوص از سوی هند و کشورهای غربی بوده است که تا پیش از این متهم به کم‌رسانی به شورشیان تامیل شده بودند. پس از قرارداد صلح مذکور به میزان ۶۰۰ میلیون روپیه به دولت این کشور کمک مالی بلاعوض شده است. پی آمد مثبت دیگر قرارداد صلح مذکور، بکار گرفته شدن نیروهای نظامی هند و تقبل مالی آن از سوی این کشور، در به اصطلاح سرکوب شورشیان تامیل در سریلانکا بود که کشور اخیرالذکر را از تحمل بار سنگین هزینه‌های نظامی در این زمینه معاف داشت ولی با این حال همانگونه که اشاره شد با توجه به آگاهی دولت سریلانکا نسبت به ضعف نظامی خود، روند تقویت نظامی و تخصیص بودجه قابل توجهی به این بخش همچنان ادامه پیدا نموده، بطوریکه بودجه نظامی این کشور در دهه ۸۰ نسبت به دهه ۷۰ برابر شده است.

اوضاع اقتصادی سریلانکا:

اقتصاد کشور سریلانکا همانند دیگر کشورهای جهان سوم که از منابع و ذخایر معدنی و صنعتی بی بهره‌اند، بر کشاورزی استوار است. محصولات عمده صادراتی این کشور عبارتند از چای، کاکائو و نارگیل.

علیرغم استقلال این کشور در سال ۱۹۴۸، کماکان انحصار تولید، توزیع و فروش بخش عمده‌ای از محصولات کشاورزی این کشور تا سال ۱۹۷۰ در اختیار کمپانیهای انگلیسی و اسکاتلندی قرار داشت. ولی با روی کار آمدن

حزب آزادی در این کشور در همین سال، کلیه عملیات تولیدی و صادراتی کشاورزی در این کشور ملی اعلام شد و بدین ترتیب با خارج نمودن اصلی‌ترین منبع درآمد کشور از دست استعمار گامی مثبت در جهت نیل به استقلال واقعی سیاسی و اقتصادی برداشته شد.

قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۹۷۲ و ۱۹۷۵ که بیشتر زمینهای مزروعی را تحت مالکیت دولت درآورد نتوانست کشاورزی سریلانکا را بهبود بخشد. با وجود کوششهای دولت از سال ۱۹۷۸ به بعد تولیدات کشاورزی حدوداً کاهش یافته است که علت آن علاوه بر عوامل طبیعی، ضعف مدیریت و عدم بهره‌برداری صحیح از زمین میباشد، حدود نیمی از مردم کشور در بخش کشاورزی شامل زراعت، جنگل و ماهیگیری بکار اشتغال دارند.

طی ۲۰ ساله اخیر سریلانکا با مشکلات بزرگی روبرو بوده است. یکی از مهمترین آنها بالا بودن جمعیت نسبی این کشور که تبعاتی چون مشکل کمبود زمین زراعی و در پی آمد آن افزایش روزافزون خیل بیکاران را به همراه داشته است. برای گریز از این مشکل مهاجرتهایی از این کشور در جستجوی کار به کشورهای مختلف از جمله کشورهای عربی که از لحاظ نیروی انسانی با مشکلاتی مواجه هستند صورت گرفته است.

مشکل دیگری که موجب ضعف توان اقتصادی این کشور شده عدم افزایش و یا در مواردی کاهش بهای محصولات کشاورزی صادراتی اینکشور نسبت به مصنوعات صنعتی و محصولات سوختی مورد نیاز وارداتی آن است و هر ساله نیز به میزان این شکاف به ضرر سریلانکا افزوده میشود.

موضوع بسیار مهم دیگری که اقتصاد اینکشور از سال ۱۹۸۳ به بعد صدمات شدیدی از آن خورده است مسئله بحران قوی و کشمکش نظامی در بخشهای مهم اقتصادی آن است که تبعاتی چون کاهش نسبی فعالیتهای کشاورزی و تولیدی، کاهش امنیت لازم برای جذب سرمایه‌گذارهای خارجی، کاهش در میزان توریسم

(بطوریکه ۲۲ درصد در دهه ۸۰ نسبت به دهه ۷۰ کاهش نشان میدهد) که بخش قابل توجهی از عایدات ارزی این کشور را تشکیل میدهد و بالاخره افزایش بودجه اختصاصی برای تقویت بنیه نیروی نظامی را به همراه داشته است. بدین ترتیب ملاحظه میشود بحران سیاسی- اجتماعی اخیر در این کشور باعث رکود و حادث شدن اوضاع نامطلوب اقتصادی و در نتیجه افزایش کسری بودجه آن گردیده است یادآوری میشود که کسری بودجه سال ۸۸ حدود ۳۶/۱۷۶ میلیارد روپیه بود که در سال ۱۹۸۹ به میزان ۵۳/۰۱۵ میلیارد روپیه افزایش یافت. البته دولت در نظر دارد ۱۰ میلیارد روپیه از کل کسری بودجه را که بمنظور طرح جاناسویه اختصاص یافته است از طریق بستن مالیاتهای سنگین تأمین و ۴۳/۹۹۵ میلیارد روپیه را از منابع باصلاح غیر تورمزا از جمله کمکهای خارجی، منابع داخلی (صدور اوراق قرضه) و سیستم بانکی تأمین کند. میتوان منابع تأمین کسر بودجه سال ۸۹ را چنین بیان نمود:

۱- قروض خارجی ۱۸ میلیارد روپیه

۲- کمکهای بلاعوض خارجی ۵/۶ میلیارد روپیه

۳- منابع مختلف داخلی از جمله اوراق قرضه و غیره ۱۷ میلیارد روپیه

۴- سیستم بانکی ۳/۳۹۵ میلیارد روپیه

اگرچه ۱۰ میلیارد از این کسری بودجه قرار است از طریق مالیات مضاعف تأمین شود ولی در هر حال باعث تورم بیشتر در جامعه میشود نرخ تورم در سریلانکا در سال ۱۹۸۸ به میزان ۱۴/۰ درصد رسید. دولت سریلانکا برای مهار نسبی رشد نرخ تورم این کشور به چند اقدام متوسل شده است.

در اقدام نخستین کوشش نموده تا به میزانی بیش از گذشته کمک و وام خارجی از کشورهای و سازمانهای بین المللی دریافت نماید. در پیشبرد این سیاست، سیاست «اقتصاد باز» از سوی آن دولت در پیش گرفته شده تا امکان جذب بیشتر سرمایه از کشورهای غربی و انعطاف در مقابل

برنامه استثماری صندوق پول بین المللی و بانک جهانی فراهم شود. همچنین در تحت اتخاذ چنین سیاستی دولت سریلانکا به «لیبرالیزه کردن» اقتصاد خود پرداخته است تا بدین طریق بار اداره و تأمین مالی برخی از فعالیتهای جاری این کشور به بخشهای خصوصی سپرده شده و از هزینههای دولتی کاسته شود.

در اقدام بعدی دولت سریلانکا دست به افزایش مالیاتها بخصوص مالیات گمرکی کالاهای بازرگانی زده که این نیز خود باعث افزایش بهای کالاهای وارداتی و به تبع آن افزایش نرخ تورم در این کشور شده است. بلافاصله پس از تصویب بودجه سال ۱۹۸۹ قیمت کالاهای اساسی بین ۳۰ الی ۴۰ درصد و در بعضی از کالاها همچون تخم مرغ قیمتش به دو برابر رسیده است. قیمت بنزین از لیتری ۱۳/۵ روپیه در لیتر به ۱۶ روپیه در لیتر رسیده است. این در حالی است که قیمت بنزین در ۵ سال گذشته (از سال ۱۹۸۳) هیچ تغییری نکرده بود.

این افزایش قیمتها باعث شده که دولت ورود شکر و برنج را در اختیار بخش خصوصی قرار دهد و آنرا از انحصار دولتی خارج کند.

یکی از عوامل ایجاد تورم خشکسالی و ناامنی در سال ۱۹۸۸ بود که باعث رکود در کشاورزی و کاهش تولیدات کشاورزی شده است. بانک جهانی نیز اعلام کرده است که توسعه اقتصادی سریلانکا در سال ۱۹۸۸ نسبت به سالهای گذشته به پائین ترین سطح خود رسیده است. خروج ارز خارجی و کمبود منابع تأمین ارز خارجی نیز یکی دیگر از علل سیر صعودی تورم میتواند باشد. اخیراً تصمیم گرفته شد که خروج ارز بیش از ۱۰۰ پوند ممنوع گردد. بالا بردن نرخ بهره سپرده ثابت از ۱۳ درصد به ۱۵ درصد نیز برای جذب پولهای راکد و سرگردان و عدم خروج ارز از کشور بوده است.

اخیراً جهت بهبود وضع اقتصادی سریلانکا طرحی بنام «جاناسویه» تهیه گردیده است که در معنی نیروی مردمی است وجه تسمیه آن در حال حاضر بمعنی ریشه کنی فقر و

بالا بردن سطح زندگی با کمک و همیاری مردم و مبارزه با بیکاری و سوء تغذیه و تأمین بهداشت عمومی است. این طرح نشأت گرفته از مانیفیست حزب U.N.P میباشد که در آن قول داده شده است که فقر را در سریلانکا ریشه کن کند. این طرح همچنین سرپوشی بر نتایج منفی تأمین کسری بودجه از طریق بالا بردن مالیات از جمله گرانی و تورم در کشور میباشد. این طرح به جلب کمکهای مالی سازمانهای بین المللی از جمله I.M.F و بانک جهانی و دیگر کشورهای ثروتمند منجر میشود. طبق اظهارات یکی از مسئولین کشور درآمد سرانه سریلانکا ۳۶۰ دلار است. در سریلانکا ۱۸ درصد (حدود ۲/۹ میلیون نفر) بیکار هستند و ۵۰ درصد مردم فقیر میباشند. ۸۰ درصد جوانان (بین ۱۵ تا ۲۹ سال) در روستاها زندگی میکنند. بعلت ضعف بهداشتی در هر ۱۰۰۰ نفر ۲۱/۸ نفر ناقص الخلقه، ۵/۹ نفر مرگ و میر، ۲۰/۲ نفر مرگ در کودکان وجود دارد. این آمار نشان دهنده فقر در آن کشور است بطوریکه بنابر اعلامیه F.A.O، سریلانکا پانزدهمین کشوری است که با کمبود مواد غذایی روبرو است و به کمک اضطراری احتیاج دارد.

وام و سرمایه گذاری:

سریلانکا از جمله بزرگترین دریافت کننده کمکهای سرانه میباشد ژاپن بعنوان یکی از کشورهای عمده کمک کننده به سریلانکا میباشد. بطوریکه در سال ۱۹۸۸ ژاپن اعلام کرد که سیستم توسعه که بخشی از برنامه توسعه «ماهاولی» در سریلانکا میباشد را حاضر است تکمیل نماید. اجرای این پروژه تسهیلات آبیاری برای حدود ۱۴ هزار هکتار از اراضی کشاورزی جدید و اسکان کشاورزان در مناطق واقع در ساحل را فراهم می آورد. همچنین صندوق همکاریهای اقتصادی خارجی ژاپن براساس توافقی که با دولت سریلانکا بعمل آورد یک وام ۸ میلیارد ینی برای تکمیل برنامه سیستم یا ساحل راست مادورو در اختیار آن کشور قرار میدهد.

همچنین در سال ۱۹۸۸ اعلام شد که ژاپن حاضر است مبلغ ۱۴/۱ میلیارد ین جهت خرید کالای مورد نیاز سریلانکا و گسترش خطوط برق در اختیار سریلانکا قرار دهد. همچنین قرار است ژاپن یک کمک مالی بلاعوض به ارزش ۶۸۸ میلیون روپیه در اختیار سریلانکا بمنظور خرید تجهیزات پزشکی، ایجاد تسهیلات در انستیتو تحقیقات پزشکی و ایجاد یک مرکز آموزش مهندسی اتومبیل قرار دهد.

سریلانکا در سال ۱۹۸۸ تعداد ۵ فقره وام به ارزش ۱۷۹/۵ میلیون دلار آمریکا از بانک جهانی وام دریافت کرده است. در سال ۱۹۸۸ کانادا نیز با امضاء دو موافقتنامه با سریلانکا قرار است که مبلغ ۷/۷ میلیون دلار کانادا بعنوان کمک اقتصادی برای تهیه مواد غذایی و تکمیل پروژه ماهیگیری در اختیار سریلانکا قرار دهد.

عربستان سعودی نیز از جمله کشورهای عمده کمک کننده به سریلانکا بوده است بطوریکه در سال ۱۹۸۸ کمکی به ارزش ۶ میلیون روپیه برای مساعدت و یاری رسانی به برنامه کار سازندگی و بازسازی به مناطق شمال و شرق در زمینه بهداشت و آموزش به سریلانکا ارائه نمود. همچنین عربستان در سال ۱۹۸۸ کمک دارویی و غذایی به ارزش ۱۶۵۰/۰۰۰ میلیون روپیه در اختیار سریلانکا قرار داد. دولت عربستان اعلام نموده است در صورت اجازه دولت سریلانکا در تأسیس سازمان امداد اسلامی سالیانه ۱ میلیون دلار جهت اعانت به یتیم خانه ها و افراد ناتوان، مدارس و خانه سازی و دیگر پروژه ها در اختیار آن کشور قرار دهد. این سازمان تاکنون ۵۰ میلیون دلار برای افریقا، ۱۰ میلیون دلار برای پاکستان و یک میلیون دلار در پروژه های دیگر در نقاط مختلف جهان پرداخت کرده است. تشویق کشورها به سرمایه گذاری در پروژه های عمرانی در سریلانکا از جمله سیاستهای اقتصادی حزب U.N.P از سال ۱۹۷۷ به بعد بوده است. بطوریکه هم اکنون سریلانکا با کشورهای آمریکا، آلمان فدرال، فرانسه، بلژیک، لوکزامبورگ، سوئیس، رومانی، کانادا، ژاپن، مالزی،

۱/۶ میلیارد روپیه بالغ میشود. این پروژه‌ها برای ۷۲۰۰ نفر کار ایجاد خواهد کرد. از ۷۲ پروژه یادشده تنها ۴۲ پروژه اختصاص به صادرات دارد. این کمیته از سال ۱۹۷۷ تا ۱۹۸۷ با تأسیس حدود ۲۹۷ پروژه موافقت کرده است و برای بیش از ۴۹ هزار نفر کار ایجاد شده است.

وضعیت کشاورزی:

همانطور که در ابتدای گزارش گفته شد چای یکی از عمده محصولات کشاورزی سریلانکا میباشد و چایکاری در کشور سریلانکا سابقه طولانی دارد و در حال حاضر قسمت اعظم باغات چای توسط بخش خصوصی اداره میشود. چای تولیدی آن عمدتاً از نوع چای اورتدوکس میباشد و مقداری چای سی. تی. سی و چای سبز نیز تولید مینماید. چای یکی از محصولات کشاورزی پردرآمد و جذب کننده ارز خارجی در سریلانکا میباشد. سریلانکا جزء سه کشور معروف تولید کننده چای در جهان یعنی هند و کنیا قرار دارد. محصول چای سریلانکا در سال ۱۹۸۸ بدلیل موقعیت خوب آب و هوایی جزیره نسبت به سال گذشته افزایش زیادی داشته است. اما در سال جاری بعلت خشکسالی میزان تولید کاهش یافته است.

خریداران چای سریلانکا به دو دسته سنتی و غیر سنتی تقسیم میشوند. خریداران سنتی همواره در بازار چای سریلانکا حضور دارند و میزان خرید آنها تقریباً ثابت میباشد. این دسته از خریداران بترتیب عبارتند از: مصر، عراق، ایران، پاکستان، انگلیس و عربستان سعودی. خریداران غیر سنتی کشورهایی هستند که گهگاه وارد بازار چای شده و مقادیر کمی خرید مینمایند. این کشورها عبارتند از: شوروی، چین و بعضی از کشورهای اروپایی. چای سریلانکا عمدتاً در حراج که هفته‌ای یکبار در کلمبو برگزار میشود بفروش میرسد و طالبین در حراج شرکت کرده و مقادیر چای مورد نیاز خود را از طریق حراج خریداری میکنند و سپس به کشورهای خریدار صادر مینمایند. کشورهای مصر، عراق، پاکستان، ایران و انگلیس،

سنگاپور، هنگ‌کنگ، کره جنوبی قرارداد حمایت از سرمایه‌گذاری دارد. کلاً دو کمیته که هر دو زیر نظر وزارت دارائی کار میکنند مسئول رسیدگی به امور سرمایه‌گذاریهای خارجی و داخلی هستند. یکی از این کمیته‌ها «کمیته اقتصادی کلمبوی بزرگتر» یا GCEC است که نظارت بر سرمایه‌گذاری در دو منطقه آزاد تجاری دارد. یکی از این مناطق در ۲۴ کیلومتری کلمبو و دیگری در حوالی فرودگاه کاتونایکه قرار دارد و قرار است سومین منطقه بزودی در جنوب کشور تأسیس بشود. این کمیته در سال ۱۹۸۸ با اجرای ۳۱ پروژه با سرمایه‌گذاری خارجی موافقت کرد. یادآوری میشود که در طی ده سال گذشته این کمیته با سرمایه‌گذاری بر روی بیش از ۲۸۳ پروژه موافقت کرده است و قرارداد ۱۶۴ پروژه با سرمایه ۹۲۷۳ میلیون روپیه به امضاء رسیده است. در حال حاضر ۱۰۱ پروژه با سرمایه ۶۸۶۵ میلیون روپیه در دست اجرا است.

کمیته دیگر، کمیسیون مشورتی سرمایه‌گذاری خارجی

یا FIAC (FOREIGN INVESTMENT ADVISORY COMMITTEE)

میباشد که نظارت بر سرمایه‌گذاری در دیگر نقاط کشور را دارد. این کمیته نیز ضمن تشویق و ترغیب سرمایه‌گذاری، امور مشاوره را به عهده دارد. این کمیته اجازه بیش از ۴۹ درصد سرمایه‌گذاری را به طرف خارجی نمیدهد و بقیه سرمایه مورد نیاز از طرف افراد محلی تأمین شود. ولی اگر در مواردی پروژه مربوطه از انتقال تکنولوژی بالائی برخوردار باشد و بیکاران بیشتری جذب نماید، این قانون مستثنی میشود و تا ۷۰ درصد سرمایه‌گذاری خارجی بلامانع است. تولیدات در این نوع سرمایه‌گذاریها الزاماً برای صادرات نیست بلکه میتوان محصولات را در داخل کشور سریلانکا نیز عرضه کرد. لکن پرداخت عوارض و مالیات شامل آن میگردد. انتقال سهام بشرط رعایت ۴۹ درصد مانعی ندارد. لیکن در انتقال به سهامدار خارجی ۱۰۰ درصد مالیات میبایستی پرداخت شود. این کمیته در سال ۱۹۸۸، ۷۲ طرح را تصویب کرده است که سرمایه‌گذاری در آنها به

منار در شمال جزیره به ماده‌ای شبیه نفت برسند. البته بعد از آزمایشات بعمل آمده مشخص گردید که نفت نبوده است بلکه نوعی مواد روغنی است که با آب و گل مخلوط بوده است.

در سال ۱۹۷۷ موقعی که دولت U.N.P بقدرت رسید مقامات ذیربط با آمریکا و کمپانیهای غربی وارد مذاکره گردیدند و بدنبال آن این کمپانیها اظهار آمادگی کردند در ازای ارائه خدماتیکه شامل مشاوره و اکتشاف میگردد، روزانه ۷۰ هزار دلار دریافت نمایند و بدین ترتیب آنها مجدداً به فعالیتهای اکتشافی در مناطق شهابی جزیره پرداختند. کمپانیهای مذکور کلیه نواحی ساحلی جزیره را به ۱۱ ناحیه اکتشافی تقسیم کردند و بنابر اظهاراتیکه تاکنون ابراز شده احتمال وجود نفت و یا درصد ذخیره بالاتر آن در بعضی نواحی وجود دارد.

در ژوئیه سال ۱۹۸۰ دولت سریلانکا به «شرکت نفت سیلان» وکالت داد تا کلیه امور نفتی کشور را بعهده گیرد. بموجب این قرارداد واردات مواد نفتی، توزیع فرآورده‌های آن و امور اکتشاف و استخراج بطور انحصاری در اختیار این شرکت قرار گرفت.

در سال ۱۹۸۲ هنگامی که فوران نفت در حوزه نفتی Cavrvey Basim در جنوب هند به مقدار قابل ملاحظه‌ای افزایش یافت (روزانه ۱۵۰۰ بشکه) برای کارشناسان نفتی سریلانکائی تردیدی باقی نماند که هندیها اطلاعاتی اساسی در مورد وجود نفت در «تنگه پالک» در اختیار دارند. بنابراین دولت سریلانکا مترصد گشایش باب مذاکره در مورد همکاریهای اکتشافی با مقامات هندی گردید. بدین منظور دولت سریلانکا جهت استخراج و اکتشاف نفت تمایل به همکاری با هند نشان داده است و دولت هند نیز متقابلاً آمادگی خود را به همکاری با این کشور اعلام داشته است.

لازم به توضیح است که مشکلات نژادی و بحران داخلی همواره یکی از مشکلات عمده در جهت کشف و استخراج نفت و سایر منابع زیرزمینی عمده در سریلانکا بوده است و این خود موجب ارائه دست‌آویزهائی به شرکتهای

عربستان سعودی و سوریه بترتیب نفرات اول تا هفتم را در میان خریداران کسب نموده‌اند. سریلانکا طی سالهای گذشته تبلیغات گسترده‌ای در کشورهای اروپائی بویژه انگلیس و آمریکا برای کسب مشتریان بیشتر انجام داده است. این در حالی است که این کشور قصد ندارد از رقبای اصلی و مهم خود یعنی هند و کنیا عقب بماند. از طرف دیگر بدنبال بروز اغتشاشات سالهای گذشته بویژه در مناطق جنوب و تعطیلی‌های ممتد، چایکاران در کاشت چای ناموفق بودند و مطابق آمار ارائه شده به میزان ۴۰۰ میلیون روپیه خسارت دربر داشته است.

برنج غذای اصلی مردم سریلانکا را تشکیل میدهد. قبلاً سریلانکا برنج از چین وارد مینمود. جمهوری خلق چین برای مدت ۲۷ سال مهمترین عرضه کننده این محصول به سریلانکا بوده است. اما در طی ده سال اخیر همانطور که در جدول مشاهده میشود سریلانکا سعی در کاهش میزان واردات برنج و رسیدن به خودکفائی نموده است بطوریکه واردات برنج در سال ۱۹۷۵ به میزان ۴۵۰ هزار تن متریک بوده است در حالیکه این رقم در سال ۱۹۸۷ به ۱۱۳ هزار تن متریک کاهش یافته است.

تنها ماده معدنی که جنبه تجارتي دارد سرب سیاه است، از جمله ذخایر معدنی دیگر کشور میتوان از ذخایر آهن، اکسید آهن، سنگهای ایلمینت، سنگ آهن، خاک رس، خاک چینی و ذخایر اورانیوم در اراضی ساحلی نام برد.

نفت:

جستجو برای نفت در نواحی ساحلی و غیر ساحلی از سال ۱۹۷۵ شروع گردیده ولی تاکنون موفقیت‌آمیز نبوده است.

در سال ۱۹۷۵ سریلانکا از کارشناسان شوروی جهت کشف و استخراج نفت دعوت نمود و دولت شوروی نیز کارشناسان خود را به این کشور گسیل داشت و آنها توانستند طی مطالعات گسترده و عملیاتی فشرده در تاریخ هفتم فوریه ۱۹۷۴ و در عمق ۸۹۰۰ پائی در منطقه خلیج

اکتشافی بوده که چون در نظر داشته‌اند بنا به اغراض سیاسی کار اکتشاف و استخراج نفت را دچار اشکال کنند بدین ترتیب غالباً کار را نیمه تمام رها کرده‌اند. مع الوصف همانطور که گفته شد پس از آنکه دولتین هند و سریلانکا در ژوئیه سال ۱۹۸۷ موفق به امضای قرارداد صلح شدند و امیدهای صلح موجب گردید که طرفین به همکاریهای همه‌جانبه خود از جمله در مورد کشف و استخراج نفت توسعه و تحکیم ببخشند. اخیراً هندیها به بازاریابی جهت اکتشاف نفت در خارج از کشورشان پرداخته‌اند و دارای تجربیات خوبی در فعالیتهای اکتشافی در ویتنام میباشند.

یک هیئت از سوی بانک جهانی در ماه ژوئن ۱۹۸۷ بمنظور یافتن منابع نفت در خلیج «پنر» تنگه «پالک» و خلیج کوچک «پالک» از سریلانکا دیدن کرد. قرار است کمپانیهای خارجی در زمینه اکتشاف در این کشور مشارکت کنند تا ۶۵ درصد سهم بهره‌برداری از منابع نفت به آنها اختصاص یابد و بقیه متعلق به دولت سریلانکا باشد.

در سال ۱۹۸۸ سریلانکا تلاشهای تازه‌ای در جهت جلب کمپانیهای نفتی برای انجام عملیات اکتشاف و استخراج نفت در خلیج منار را آغاز نمود. لازم به یادآوری است که خلیج منار بین جنوب شرقی هند و شمال غربی سریلانکا قرار دارد و دولت سریلانکا در سال ۱۹۸۱ میلادی با مشارکت یک کمپانی نفتی آمریکا به عملیات اکتشاف منابع نفت خام در خلیج منار پرداخت لیکن پس از شش هفته تلاش نتایجی از عملیات مزبور حاصل نشد. اخیراً سریلانکا پیش از شروع عملیات به مقامات دهلی وعده داده است چنانچه در زمینه کشف و بهره‌برداری از منابع نفت در خلیج منار که تاکنون وجود این منابع بطور قطعی ثابت نشده به کلمبو یاری رساند در صورت کشف نفت مقادیر معتناهایی از نفت خام و گاز طبیعی در اختیار هند فرار میدهد.

در سال ۱۹۸۷ سریلانکا حدود ۲۹۰ میلیون دلار فرآورده‌های نفتی وارد کرده است و کشورهای عمده تأمین کننده نفت مورد نیاز سریلانکا عبارتند از: اندونزی، مالزی،

چین و عربستان سعودی. البته قبل از جنگ تحمیلی ایران و عراق، دو کشور عمده صادر کننده نفت به سریلانکا بودند لیکن بعلت وجود مشکلات صدور نفت از دو کشور اخیر، سریلانکا برای تأمین نفت مورد نیاز خود به سایر بازارها روی آورده است.

صنایع کشور شامل: منسوجات، چوب، کاغذ و مواد شیمیائی پالایش نفت و کود شیمیائی است که متعلق به دولت است میباشد. ارزش کالاهای صنعتی از ۳۱ میلیون SDR در سال ۱۹۷۷ به ۵۲۵ میلیون SDR در سال ۱۹۸۷ رسیده است.

صادرات عمده این کشور را چای، کائوچو، نارگیل، سبزیجات، قهوه، دارچین و دانه کنجد و بعضی محصولات معدنی، چرم، نفت، تشکیل میدهد. کالاهای مذکور به کشورهای استرالیا، هلند، پاکستان، عربستان سعودی، سنگاپور، آفریقای جنوبی، شوروی، انگلستان و آمریکا صادر میگردد.

واردات عمده این کشور شامل برنج، آرد، شکر، شیر، ماهی خشک شده، محصولات پزشکی، کود شیمیائی، نفت خام، تراکتور، موتور سیکلت میباشد. این کالاها از کشورهای استرالیا، بلژیک، برمه، کانادا، جمهوری خلق چین، فرانسه، جمهوری فدرال آلمان، هندوستان، ایران، ایتالیا، ژاپن، جمهوری کره، هلند، عربستان سعودی، سنگاپور، روسیه، انگلستان و آمریکا وارد میشود.

سیاست خارجی:

سریلانکا با بیشتر کشورهای جهان روابط دارد از جمله با آمریکا که روابط دو کشور پس از استقلال سریلانکا در سال ۱۹۴۸ برقرار شد و کنسولگری آمریکا در مستعمره سابق انگلستان تبدیل به سفارت آمریکا در کلمبو شد. شرکتهای آمریکائی برای اکتشاف و بهره‌برداری از منابع نفت فلات قاره سریلانکا در سالهای اخیر سرمایه‌گذاریهایی زیادی کرده‌اند. اخیراً آمریکا هرگونه محدودیت علیه واردات چای از سریلانکا به آمریکا را ملغی

اعلام کرده است. واردات سریلانکا از آمریکا بیشتر ماشین آلات، مواد شیمیایی و وسایل الکترونیکی است. روابط سیاسی میان سریلانکا و شوروی نیز در سال ۱۹۵۸ برقرار شد و سفارتخانه‌های دو کشور در مسکو و کلمبو دایر گردید. تاکنون شوروی در چند پروژه عمرانی در سریلانکا شرکت داشته و چندین کارخانه از جمله کارخانه‌های فولادسازی، آردسازی و لاستیک سازی در آن کشور ساخته است. قرار است چند سد نیز بر روی رودخانه‌های مهم سریلانکا با کمک شوروی احداث شود. کمکهای شوروی به سریلانکا بیشتر بصورت اعتبارهای بلندمدت و وام میباشد.

مناسبات سریلانکا و هند به سالهای خیلی دور برمیگردد و از نظر روابط اقتصادی هند همواره اهمیت خاصی در سیاست اقتصادی سریلانکا داشته است. مقایسه آمار صادرات و واردات دو کشور نشان دهنده عدم تعادل فاحش به نفع هند میباشد. این مسئله به این علت است که هند دارای محصولات فراوانی است که مورد نیاز سریلانکا میباشد، در حالیکه سریلانکا فرآورده قابل توجهی برای صدور به هند ندارد.

سریلانکا با عراق نیز روابط دارد. عراق یکی از مهمترین مشتریان خرید چای سریلانکا میباشد و طی سالهای گذشته این کشور مقام بالای خریداران چای را بخود اختصاص داده است. البته موازنه تجاری میان دو کشور به نفع سریلانکا سنگینی میکند زیرا که در طول سال ۱۹۸۷ دولت سریلانکا مبلغ ۱۰۳/۲ میلیون روپیه کالاهایی نظیر کود، سیمان، از عراق وارد نموده است. لیکن عراق در همان سال وارداتی به ارزش ۱/۳ میلیون روپیه که عمدتاً چای بوده از سریلانکا داشته است. البته مقامات سریلانکائی اعلام کرده‌اند که واردات سریلانکا از عراق بیشتر میتواند در زمینه نفت خام صورت گیرد. آخرین خرید شرکت نفت سیلان مربوط به سال ۱۹۸۰ میشود. مقامات سریلانکائی عدم خرید نفت از عراق را مشکل قیمت، نامرغوب بودن نفت عراق و ساختار پالایشگاه نفت

سریلانکا که با خصوصیات نفتهای ایران و عربستان منطبق است و عدم امکانات در بندرهای عراق برای تانکرهای کوچک تر از ظرفیت ۳۰ هزار تن که تحت کنترل شرکت نفت سیلان میباشد، اعلام نموده‌اند. البته قرار است در آینده سریلانکا خرید خرما و دیگر مواد غذایی را از عراق افزایش دهد.

علاوه بر کشورهای فوق سریلانکا در حال حاضر با کشورهای آسیائی نظیر ویتنام، ژاپن، چین، پاکستان، بنگلادش، مالدیو و بوتان، کشورهای عضو آسه‌ان روابط دارد. روابط سریلانکا با کشورهای سوسیالیستی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. سریلانکا توسعه روابط با کشورهای آفریقائی را نیز فراموش نکرده است. این کشور با لیبی روابط دیپلماتیک دوستانه‌ای دارد. روابط سریلانکا با کشورهای اروپائی غربی گرم و حسنه است و این کشورها بویژه اعضاء کنسرسیوم پاریس نظیر انگلستان، آلمان غربی، فرانسه در بیشتر پروژه‌های عمرانی سریلانکا سهم میباشند. روابط با کشورهای اسکانندیناوی نیز گسترش یافته است. در میان کشورهای آمریکای مرکزی و جنوبی برقراری روابط دیپلماتیک با برزیل بخاطر برخورداری از تسهیلات مالی و فنی دو کشور مورد نظر میباشد. همچنین سریلانکا با اسرائیل نیز روابط برقرار کرده است؛ این روابط در سال ۱۳۶۴ برقرار شده است.

جدول شماره (۱): آمار اساسی سریلانکا

شرح	سال		
	۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵
جمعیت (هزار نفر)	۱۶۳۶۱	۱۶۱۱۷	۱۵۸۳۷
نرخ رشد جمعیت	۱/۵	۱/۸	۱/۵
نرخ تولید در هر هزار نفر	۲۱/۹	۲۲/۳	۲۴/۳
نرخ مرگ و میر در هر هزار نفر	۵/۹	۶/۰	۶/۲
درصد نرخ رشد تولید ناخالص داخلی	۱/۵	۴/۳	۵/۰
درصد نرخ رشد تولید ناخالص ملی	۱/۶	۴/۵	۵/۳
تولید ناخالص ملی سرانه (دلار)	۲۶۰	۳۵۴	۳۳۷

جدول شماره (۲): تولیدات کشاورزی

سال	شرح	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷
	شلتوك برنج (هزار تن متریک)	۲۶۶۱	۲۵۸۸	۲۱۲۸
	چای (میلیون کیلوگرم)	۲۱۴	۲۱۱	۲۱۳
	کائوچو (میلیون کیلوگرم)	۱۳۸	۱۳۸	۱۲۳
	نارگیل (میلیون عدد)	۲۹۵۸	۳۰۳۹	۲۲۹۲

جدول شماره (۳): تولیدات عمده صنعتی
واحد: میلیون روپیه

سال	شرح	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷
	مواد غذائی، آشامیدنی و تنباکو	۱۰۴۹۷	۱۲۱۲۹	۱۲۹۶۲
	منسوجات و چرم	۹۵۰۵	۱۲۰۸۸	۱۵۴۲۸
	چوب و محصولات چوبی	۷۰۵	۶۳۲	۶۷۷
	کاغذ و فرآورده‌های کاغذی	۱۱۸۷	۱۲۸۹	۱۳۷۲
	مواد شیمیائی	۱۳۱۰۴	۱۱۰۸۸	۱۳۴۷۷
	مواد معدنی غیر فلزی	۱۸۵۴	۲۰۵۳	۲۱۵۶
	محصولات فلزی اصلی	۱۲۳	۲۸۱	۳۰۷
	وسائط نقلیه و ماشین آلات	۱۵۹۲	۱۷۵۷	۲۰۰۶
	مصنوعات ساخته شده	۱۲۵	۱۳۶	۱۵۵

جدول شماره (۴): میزان واردات نفت خام و ارزش آن

سال	شرح	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷
	میزان واردات نفت خام (هزار تن متریک)	۱۶۵۷	۱۶۳۹	۱۷۷۹
	ارزش واردات نفت خام (میلیون روپیه)	۹۵۱۴	۵۲۹۶	۷۰۲۸

جدول شماره (۵): اقلام عمده کالاهای وارداتی

واحد: هزار تن متریک

سال	شرح	۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵
۱۱۳	برنج	۲۳۱	۲۱۱	۲۱۱
۵۷۹	گندم	۶۸۱	۶۶۵	۶۶۵
۳۷۶	شکر	۳۲۲	۳۸۸	۳۸۸
۳۸	شیر و مواد غذایی ساخته شده از آن	۲۸	۲۲	۲۲
۳۰	ماهی خشک	۲۴	۲۵	۲۵
۴	ماهی یخ زده	۳	۲۶	۲۶
۸	ماهی آماده	۸	۲۵	۲۵
۵	محصولات شیمیایی	۵	۵	۵
۳۰۲	کود شیمیایی	۳۷۸	۳۷۳	۳۷۳
۱۷۷۹	نفت خام	۱۶۳۹	۱۶۵۷	۱۶۵۷
۱۳۷۴۹	موتور وسائط نقلیه مانند ماشین و اتوبوس (عدد)	۱۳۵۸۸	۱۷۷۷۳	۱۷۷۷۳
۳۰۸۴۶	موتور سیکلت (عدد)	۲۷۱۷۶	۲۹۱۲۳	۲۹۱۲۳
۱۶۹۲	تراکتور (عدد)	۲۶۷۰	۴۰۷۰	۴۰۷۰

جدول شماره (۶): اقلام عمده کالاهای صادراتی

سال	شرح	۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵
۲۰۱	چای (هزار تن متریک)	۲۰۸	۱۹۸	۱۹۸
۱۰۶	کائوچو (هزار تن متریک)	۱۱۰	۱۲۰	۱۲۰
۵۳۵	نارگیل (میلیون عدد)	۱۱۰۵	۹۳۵	۹۳۵
۲۳۱۲	سیزیجات (تن متریک)	۲۱۴۶	۳۴۰۶	۳۴۰۶
۸۵۱	قهوه (تن متریک)	۲۶۴۰	۵۲۶۸	۵۲۶۸
۷۵۰۵	دارچین (تن متریک)	۷۵۸۹	۷۵۸۶	۷۵۸۶
۶۶۸۴	دانه کنجد (تن متریک)	۲۶۷۹	۴۵۲۰	۴۵۲۰
۱۱۵۹۳۵	تولیدات معدنی (تن متریک)	۱۱۱۳۷۸	۱۶۴۲۸۱	۱۶۴۲۸۱
۱۲۳۵۰۳	چرم (دسی متر مربع)	۵۶۱۰۰	۸۹۳۴۷	۸۹۳۴۷
۱۱۳۱۱۹	نفتا (تن متریک)	۱۳۰۷۷۰	۱۱۶۰۷۲	۱۱۶۰۷۲

واحد: میلیون روپیه

جدول شماره (۷): مبادلات تجاری

سال	شرح	۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵
۶۰۵۱۷	واردات (CIF)	۵۴۵۵۹	۵۴۰۴۹	۵۴۰۴۹
۴۱۱۳۳	صادرات (FOB)	۳۴۰۷۲	۳۶۲۰۷	۳۶۲۰۷
-۱۹۳۸۴	موازنه	-۲۰۴۸۷	-۱۷۸۴۲	-۱۷۸۴۲